

Bijlage bij:

Jaargang 20, nr. 200 Jubileumeditie
september 2023

Raerder doarpskrante

PRAET FAN RAERD

20-JIERRICH
JUBILEUM
'PRAET FAN
RAERD'

PROGRAMMABOEKJE

7 & 8 OKTOBER 2023

RAE
RD
UTJE
KEU
NST

VRIJE
ENTREE

FOAR
JONG
& ALD

WWW.RAERD.COM/KEUNST

RAE
RD,
UT 'E
KEU
NST

KEUNSTMANIFESTAASJE RAERD UT 'E KEUNST 7 & 8 OKTOBER 2023

De Raerder dorpskrant Praet fan Raerd viert zijn 20-jarig bestaan met een heuse kunstmanifestatie. Op een tiental locaties in het dorp – dorpshuis, kerk, sportkantine, Poarte van Jongema State, en 7 thuislocaties - is het werk van meer dan 20 kunstenaars te zien, te horen en te beleven. Er zijn exposities, demonstraties en optredens voor jong en oud.

Naast het genieten van het aangeboden kun je -of je nu op de basisschool zit, jongere of volwassene bent- ook actief deelnemen aan workshops in muziek en beeldende kunst: schilderen, drummen, rappen of graffiti spuiten.

De keunstmanifestaasje is georganiseerd door en voor Raerders, maar als je buiten het dorp woont ben je ook van harte welkom.

Kunst is dichterbij dan je denkt en het beleven is een feest! Het programmaboekje kun je ook digitaal inzien op:

WWW.RAERD.COM/KEUNST

LEESWIJZER

In het programmaboekje vind je de omschrijving van alle events in drie ‘kunstblokken’: Muziek, Beeldende Kunst en Woordkunst, hoofdstuk 1, 2 en 3. In dit boekje lees je wat je van ieder blok kunt verwachten. Uiteraard vind je ook een introductie van de deelnemende kunstenaars.

Naast het genieten van het aangeboden kun je ook actief deelnemen aan workshops in muziek en beeldende kunst. Het overzicht staat in hoofdstuk 4. Hiervoor graag je van te voren opgeven. Dit kan door het opgaveformulier in de flyer, die bij Raerders thuis in de bus valt of digitaal via www.raerd.com/keunst

In hoofdstuk 5 vind je het spoorboekje. De Keunstmanifestaasje vindt plaats op een tiental locaties verspreid over het dorp. Daarom is ook een dorpsplattegrond toegevoegd, vooral bedoeld voor bezoekers van buiten het dorp. Kortom, je kunt snel zien op welk moment welke activiteit waar plaatsvindt.

Op zaterdag 7 oktober om 11 uur opent de burgemeester van Súd-West Fryslân Jannewietske de Vries de Keunstmanifestaasje op het dorpsplein. Vervolgens blaast ‘Ons Ideaal’ ons energie in en zingen we het refrein mee van het Raerder doarpsliet. Daarna kun je los, op weg naar de verschillende locaties en activiteiten.

Twee foodtrucks en de bar en de keuken van het dorpshuis staan klaar om de inwendige mens te voorzien. Daardoor hoef je niet tussendoor naar huis en kun je de hele dag en zaterdagavond in de kunstsfeer blijven.

Op zondag 8 oktober begint het programma weer om 11.00 uur. Om 15.00 uur wordt de Keunstmanifestaasje bij het dorpshuis groots afgesloten. Een spetterende dans wordt uitgevoerd door drie dorpsgenoten met hun dansmaten.

Er zal op het dorpsplein een grote tent staan en wat kleinere tenten op de kopse kant om op slecht weer voorbereid te zijn. Maar wat voor weer het ook is, activiteiten door en voor het dorp geven altijd in protte nocht en wille.

Voor alle locaties geldt: Vrij Entree!

Ervaar dat kunst beleven een feest is!

1. MUZIEK

Tallose dorpsgenoten zijn actief met muziek aan de gang, en een groot deel daarvan zal de Keunstmanifestaasje ‘Raerd út ‘e Keunst’ met hun instrumenten en zang van klanken voorzien. Er is een ruim aanbod van muzieksoorten: van klassiek, traditioneel tot modern en pop, en van trekszak, piano, gitaar, trombone, a-capella zang tot kerkorgel. Een aantal musici treedt meerdere keren op. Wie zijn deze musici en wat brengen ze ten gehore?

De Keunstmanifestaasje wordt muzikaal ingeluid op het dorpsplein door het fanfarekorps ‘Ons Ideaal’, met dorpsgenoot **BAUKJE VAN DUINEN-HOSPES** als eerste trompettist. De blaasmuziek is Baukje met de paplepel ingegoten: het ouderlijk huis, ‘het Amelander Veerhuis,’ was de vaste repeteerplek van het Holwerter korps Crescendo. Baukje: “We werden als het ware met levende muziek in slaap gesust.” Toen ze een jaar of acht was kwam muziklerares Ali de Vries-Stielstra langs op school. Ze kwam vragen of de leerlingen bij haar les wilden nemen. Vanzelfsprekend was Baukje van de partij. Na enkele jaren les speelde ze in het Jeugdkorps Crescendo en vervolgens op zeer jonge leeftijd in het ‘grutte korps’. Het eerste optreden op het Solistenconcours volgde al snel. Na haar studie in Groningen speelde ze enige tijd bij het Surhuisterveenster dweilorkest ‘De Harrekieten’. En toen ze in 2001 in Raerd kwam wonen, ging ze spelen bij ‘Ons Ideaal’ in Easterwierum. Baukje: “Trompet spelen is mijn eerste grote liefde; die blijft altijd.” Vandaar dat Baukje’s 40-jarig muziekjubileum met rasse schreden nadert. Het orkest zal een aantal stukken brengen uit hun uitgebreide repertoire, speciaal voor deze gelegenheid gekozen.

Als onderdeel van het optreden van het fanfarekorps, sil it doarpsliet, mei nocht en wille brocht wurde. Leadzangers van Popkoor Animo nemen het voortouw bij het zingen. Op in grutte banner stiet it refrein, sadat it publyk de refreinen út folle boarst meisjonge kinne. Het doarpsliet is speciaal voor deze gelegenheid gemaakt door **HEIDI ANDRINGA**. Heidi: “En... wêrom net in doarpsliet foar Raerd? De tekst is my út de pinne dript.” Het lied is in zijn geheel te lezen op pagina 7.

ANNIE KALSBEEK zal uiteraard niet ontbreken. Annie is een muzikale duizendpoot, die decennialang op meerdere basisscholen met volle overgave muziek heeft onderwezen, gebruikmakend van eigen lesmateriaal. Ze geeft al jarenlang piano/keyboard- en gitaarles. Tevens heeft ze het kinderkoor De Hofkesjongers opgericht. De sfeervolle Sint-Maartensoptocht begeleidt ze al 25 jaar, waarbij ze de kinderen al zingend op sleeptouw neemt door de straten van Raerd. Annie begeleidt en dirigeert het Raerder popkoor. Het koor zingt zelf liederen, maar ook evergreens die iedereen die van zingen houdt, uit volle borst mee kan zingen. De tekst van de liederen is voorhanden. De vocale reis gaat o.a. langs Lady Gaga, Abba en Miss Montreal. Ook het Raerder doarpsliet zal tot het repertoire behoren. Locatie: de kerk.

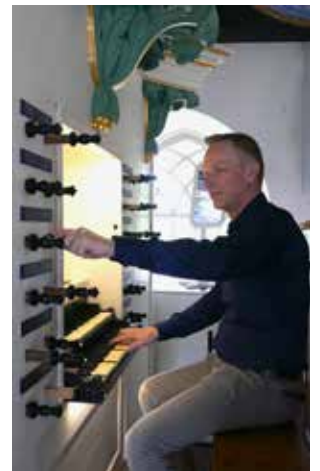
JAN VAN ERP is een pianist in hart en nieren. Al vanaf het moment dat hij kon lopen toonde hij grote interesse. Jan: "Ik kroop als peuter onder het toetsenbord van mijn moeders piano en drukte mijn oren tegen de klankkast om de klanken te horen." Hij ging naar de Muziekschool, volgde privé pianolessen en overwoog het conservatorium, maar koos uiteindelijk voor studeren in Wageningen. Daar leerde hij de klappen van de zweep in de lichte muziek: op de piano, tesamen met o.a. een trompet, sax en trombone in een jazz-ensemble. Daar ontwikkelde hij ook zijn improvisatietalent.

Jan begeleidt de zangeressen **JEANNETTE BOKSMA** en **ROZEMARIJN TUIJN MARTENS**. Jeannette beleefde haar première als zangeres tijdens de voorleesavond vorig jaar november. De kans om weer te zingen voor publiek tijdens het kunstweekend kon ze natuurlijk niet laten lopen. Rozemarijn is geboren en getogen in Boazum en woont sinds 2007 in Raerd. Als kind heeft ze lang blokfluit gespeeld en zong ze graag. Als tiener heeft ze gitaarles gehad en gezongen in de schoolband van de RSG. Daarna volgde ze nog een paar jaar pianoles, maar het zingen bleef kriebelen. Pas toen vriendin Jeannette in 2019 een duo proefles boekte bij Zangles Friesland heeft ze het zingen opgepakt. Zo heeft ze dit jaar bij 'het Slotakkoord' met de Big Band van Sneek gezongen in de Lawei in Drachten. Jeannette zingt vooral uit het American Songbook, waar alle standaarden vanuit jazz, blues en de grote musicals in staan. Rozemarijn zingt liedjes van singer-songwriters als Adele en Andra Day. Je ziet ze alle drie op De Pôlle 2 en in de kerk. *Jeannette wordt verder geïntroduceerd in het hoofdstuk Beeldende Kunst.*

Van een heel ander genre zijn de (kleine) orgelconcerten op zaterdag door **JELLE ROLLEMA**. Het orgel is te vergelijken met een orkest, waarin diverse muziekinstrumenten allerlei soorten klanken samenbrengen tot muziek. Jelle Rollema zal tijdens het concertje een afwisselend en kleurrijk programma spelen met onder andere muziek van componisten uit Nederland (Christian Ruppe en Margaretha de Jong), Frankrijk (Alexandre Guilmant), Duitsland (Mozart en Felix Mendelssohn Bartholdy) en Italië (Andrea Lucchesi). Sinds 2018 is Jelle organist van de Protestantse gemeente Ingwert (Raerd en Dearsom). Jelle is actief als docent en theoloog. Met enige regelmaat treedt hij op als solist en begeleider, en werkt daarnaast als orgelstemmer.

Het muziekduo **JAN en TINEKE TEITSMA** is de verbindingsschakel tussen het midden- en avondprogramma op de zaterdag in het dorps huis. Tineke zingt met gitaarbegeleiding van Jan. Hij speelt in de JSF band en heeft als hobby's: kaatsen, walking football, zwemmen, vissen, fietsen, fitness. Daarnaast is hij verslaggever bij de lokale Omrop Eenhoorn (wordt Zilt). Tineke werkt op het Provinsjehûs in Leeuwarden. Tineke's hobby's zijn: haar gezin (Jan, Tieme en Hidde), zingen in de Provinsjehûsband Simmer, winkelen en nu en dan met vriendinnen afspreken. Het duo brengt nummers van de Beatles, CCR, the Animals, Bee Gees, Fools Garden Sam Cook en een Nederlandstalig lied.

Na de Teitsma's betreedt **SANDRA BIJLSMA** met haar band It Takes Two het podium. Sandra is geboren en getogen in Raerd. Met dochter Rosannah woont ze nu in Poppenwier, maar is zij nog wekelijks in Raerd te vinden. Sandra werkt als praktijkdocent bij de MBO-opleiding Schoonheidsspecialist. In haar vrije tijd zingt ze en vormt ze met gitarist Jan Jetze Brouwer het duo It Takes Two. Samen zaten zij jaren in de coverband Special Treatment. Nadat die band gestopt is, zijn ze samen succesvol doorgegaan als duo. Sinds kort is It Takes Two aangevuld met Gerard Schram, eerder gitarist bij Lays. Hun repertoire bestaat uit lekker in het gehoor liggende popliedjes uit de gehele popgeschiedenis. The Beatles, The Everly Brothers, BZN, Ilse de Lange: er komt van alles voorbij. Met It Takes Two maken we van de zaterdagavond een onvergetelijke feestavond!

Op beide dagen en op drie verschillende locaties treedt een trekzakduo op, bestaande uit **WIEGERTJE VAN DER WOUDE** en **TITIE HELLINGA**. Titie en Wiegertje zijn al 25 jaar onafscheidelijk met hun trekzakken. Ze zijn een bekende verschijning in het dorp en omstreken. Beide dames hebben nog steeds veel plezier en lol in het spelen, en zitten vol anekdotes. Eén daarvan: In 2005 vroeg de verslaggeefster van Omrop Fryslân TV hen bij het 'Rondje om de Kerk' in Raerd: "Hoe heet jullie ensemble?" Ze moesten haar echter het antwoord op schuldig blijven. Hoewel ze het gênant vonden geen naam te hebben, was het voorval toch niet voldoende reden om toch maar eens een naam te bedenken. Bij een andere gelegenheid vroeg Omrop Fryslân Radio hoe lang ze konden spelen. Hun antwoord: "We kinne wol trije oere spylje mei applaus derby." En dat is precies wat we graag willen. Hun repertoire bestaat uit Iers, Hollands, Frysk en Shanty liederen. Uit ervaring weten ze: "ús muzyk lûkt de minsken; se tinke dêr moatte wy hinne!"

Pianist Jan van Erp zingt ook a-cappella (zang zonder begeleiding), dat is zijn andere muzikale passie. Zo zong hij in verschillende koren, zoals het Vivafox koor van Friens, samen met vijf andere Raerders en het Leeuwarder Kamerkoor, en ook in kleine ensembles. Jan: "Dit is heel direct en alles doet er toe hoe het gaat. Het komt helemaal op jezelf aan. En de samenklank is geweldig mooi." Jan heeft een gelegenheidskwartet samengesteld: **GERDA GROENEVELD**, sopraan; **ROSALIE STEINMANN**, alt; **FOPPE REITSMA**, tenor; en **JAN VAN ERP**, bas. Ze zingen a-cappella. Alle zangers hebben een verbinding met Raerd: Gerda en Jan wonen in Raerd, Foppe heeft er gewoond en dirigeerde jaren het Raerder kerstkoor. Rosalie neemt dit jaar het stokje van Foppe over. De zangers kennen elkaar onder andere van het Leeuwarder Kamerkoor. Het kwartet zingt een aantal klassieke liederen, van Middeleeuws tot recent. Op zondag in de tsjerke kun je horen wat voor mooie klanken je kunt bereiken met slechts vier stemmen.

Maar liefst zes meiden -van 7 tot 18 jaar- dansen bij DIF (Dansen in Friesland). Dit zijn **FAYA ALTENBURG**, **ISA VAN DER WOUDE**, **ANNEMARE TUIJN**, de zussen **ESKE** en **FEIA PLOKKAAR** en **ALISSA VERHOEF**. De meiden zijn aanstormende talenten en oefenen twee tot drie keer per week. De oudere dansgroep presteert op hoog niveau, danst op concoursen en kan zich meten met de internationale top. Met hun mededansers voeren de Raerder meiden een aantal spetterende dansen op als afsluiting van de kunstmanifestasje. Locatie dorpsplein, zondag 15.00 uur.

HET RAERDER DOARPSLIET

Op de melodie van ‘Dat is uit het leven gegrepen’, het lijdlied van het satirische TV programma Farce Majeure uit de jaren 70 en 80.

1. Lang lyn al op de kaart,
Terpdoarpke oan in slinke.
't Boerebestean fan Raerd
sil krite oansjen skinke.
Fuortkommen út âld staach
haadlingen; Fryslân's menners.
Heechsit fan't eale laach;
Us stins mei syn bewenners

Refr.:
Moai doarp oan 'e Moezel drapearre,
hjit Raerd en dêr binne wy thús.
Dêr't âld en jong byinoar hearre,
dêr't mienskipsin stiet as in hús.
2. Ferskûle yn gol grien,
âld pronkstik fan in poarte.
Dêr efter lang fergien,
dêr't wy nei riede moatte.
Wat bleau is't park, ús Bosk,
ferneamd om beamt en blommen.
Untkaam oan tiid syn tosk,
Bleau 'n plakje fan graach kommen.
Refr.
3. Slotsdyk, entree yn styl,
dêr kin net ien om hinne
of tusken bûnt strewiel
fan 't skulpepaadsje rinne.
Mar wit dan goed watst dochst,
dêr tilt it op fan hûnen.
Te hoopjen datst neat sjochst,
Rûkst grif gau dêr't sy rûnen!
Refr.
4. En om 'e tsjerketoer,
myld skaadzjend blêd fan linen
dat hoeden rûzet oer
ús sibben, dêr te finen.
It measte noch net sein,
oer 't smûke fan de buorren
en oer ús eigen plein
foar 't merkefolk befluorre
Refr.
5. Sintraal, de siel fan Raerd
bleau foar de sloop bewarre
Doarp spiele iepen kaart
Soks mocht beslist net barre
Wat ha de mannen skrept.
Komt klear, at wy mar wolle!
Oer wurgens waard net rept.
Foar 't doarpshûs neat tefolle!!
Refr.
6. Raerd, doarp goed by de tiid,
keatsfjild in soad te bieden
foar jeugd dy't er foar giet,
om foar in krâns te striden!
Fêst plak fan jongerein.
Is 't eigen honk "it blikje",
dêr wurdt it moai opsein.
mei 'n pilske foar in prikje.
Refr.
7. Op skoalle 't Raerderhiem
berntsjes in soad opstekke,
mei d' iisbaan is't hast dien
om't winters it ferrekke
Jachthaven en 't lyts strân.
soarget foar wetterwille,
stoer rubberboatferbân.
lit swimmers soms raar gille.
Refr.
8. En yn de Praet fan Raerd
Stiet grif aanst wer te lêzen` ;
Lju, keapje gau in kaart!
om der ek by te wêzen.
Want om de fjouwer jier,
doarp trochgeans swart fan minsken.
DE SLACHTE! 't Is sa fier,
út Raerd wei : "t bêste winske! "
Refr.

2. BEELDENE KUNST

Bij de woorden Beeldende Kunst -Byldzjende Keunst- denken de meesten onder ons uitsluitend aan schilderijen en wellicht beeldhouwwerken. Dat klopt deels, want er is meer: fotowerk, weefkunst en keramiek zijn andere vormen. In de Laurentiuskerk hangen enkele schilderijen van zeven Raerder kunstenaars, uitgebreider werk is te vinden op maar liefst vier thuislocaties. En in het centrum is er een wandelroute langs weersbestendige reproducties van tekeningen van Taeke Stellingwerf te zien. Kortom, er is veel te ontdekken. Laat je onderdompelen in al die verscheidenheid aan beelden.

FROUKJE SMITH is beroepsfotograaf en heeft zich gespecialiseerd in foodfotografie. Zij werkt in opdracht voor horecagelegenheden. Denk hierbij aan foto's van prachtige recepten, van het etablissement en het personeel, de sfeer van het bedrijf neerzettend. Ze hoopt binnenkort met haar fotowerk in kookboeken en tijdschriften te verschijnen. De eerste stap is al gemaakt, met een vaste foodrubriek in Op 'e Skille, de regionale krant van de Greidhoeke. Froukje exposeert met eigen fotokunst, naast werk voor opdrachtgevers. Sinds kort legt ze zich ook toe op het maken van keramiek, wat een prachtige brug slaat tussen haar foodfoto's en de tastbare gerechten, die hierin met zorg geformeerd liggen. Loopt het water je inmiddels al in de mond, vergeet dan vooral niet een bezoekje te brengen aan De Pôlle 2, waar Froukjes werk ligt uitgestald.

Het gewezen tafellinnen van **CECILE VLAARKAMP** vult het plaatje rondom het aspect 'culinair' op subtiele wijze aan. Na te zijn begonnen met schapenwol, katoen en linnen, weeft ze nu ook met tarwestro, vlas, paardenhaar en allerlei restafval. Alles wat vezels heeft, of waar draden van gemaakt kunnen worden, daar weet ze prachtige producten van te maken. Tijdens de Demonstratie Vlas en Stro (De Pôlle 2) laat Cecile graag zien hoe het allemaal werkt. Mogelijk wil je het zelf eens proberen. Ze begon op een geleend getouwje, inmiddels heeft ze een middelgroot trapgetouw van acht schachten. De kunstenaar heeft al 30 jaar ervaring, dus je kans om wat van deze expert op te steken. Op dezelfde locatie toont **GEART LEYSTRA** zijn eigen gemaakte messen.

Vervolgens zwieren we naar het buitengewone dna-project van **JEANNETTE BOSKMA**. Van niet-zelfklevende enveloppen heeft ze alle strookjes likstrip verzameld, die bij Tryater met de post binnen kwamen m.b.t. een bepaald doel. Hoe ze dat verder heeft verwerkt tot een kunstwerk kun je zien tijdens de expositie in de Laurentiuskerk. Het is één van haar kunstwerken, die ze heeft gemaakt tijdens haar opleiding aan de Kunstacademie Friesland. Daarnaast maakt ze portretschilderingen en snelle modelschetsen, met bijbehorende verwerking uitgevoerd in een droge naald-ets. Schilderen doet ze met acryl. Jeannette is veelzijdig: Ze zingt, studeert aan de SkriuwersFakSkoalle, is oproepkracht bij Inky Pinky (BSO) en is wekelijks op de administratie bij Tryater te vinden.

TREES TERWISSCHA VAN SCHELTINGA is van jongs af aan graag aan de slag met potlood en papier. Dat heeft ze voortgezet in schilderwerk. Ze heeft een goed gevoel voor bijzondere kleurstellingen, die ze toepast in haar schilderwerken, maar ook bij haar weefobjecten. Deze kunstenaar heeft voorkeur voor portretschilderen, het liefst in opdracht. Ze is erg van de impressie, ‘een persoon te tekenen/schilderen en in de kern vatten.’ Daarnaast maakt ze bijzondere mozaïeken, qua kleur en vormgeving. Het plezier dat je ervaart tijdens het creëren van iets nieuws, en waarin je je tegelijkertijd zo heerlijk kunt verliezen is voor haar hoogste goed op het gebied van kunst. In de Laurentiuskerk hangt werk van haar. Meer schilderijen, mozaïeken en weefobjecten zijn te zien op haar thuisadres, It Fintsje 5. Trees is al decennialang werkzaam in het onderwijs. Naast haar eigen werk, hangt er ook werk van **RICHARD VOSS**, de vader van haar kinderen. Te zien zijn verftekeningen, verhalen (antifabels) en bijgaande foto's. Richard schildert veelal met acryl, figuratief met een abstract sausje. Daarnaast maakt hij ook werken met gemengde techniek. Om alvast een tipje van de sluier op te lichten, vaak heeft hij in de onderlaag van zijn werk een vrouwenfiguur verwerkt. Kortom, bezoek deze locatie, want het hangt vol met kunst.

ULKE SIESLING is een self-made kunstschilder. In zijn werkzame leven als timmerman had hij niet de gelegenheid een kunstopleiding te volgen. Hij heeft in de schilderklas gezeten van Otto Doorenbos en adviezen gekregen. Gaandeweg heeft Ulke zich alsmaar verder ontwikkeld. Ulke: “Ik koe mei in moaie regeling op myn 60e mei pensjoen, no 15 jier lyn. Doe waard it skilderjen in yntinse hobby. Dêrfoar skildere ik sa no en dan, lykas myn heit.” Ulke is een figuratief schilder, met oog voor detail. Het zal je niet verbazen dat Stilleven zijn specialiteit is. Verder schildert Ulke graag landschap en portret. Eén werk van hem hangt in de kerk, zijn verdere werk hangt op zijn thuisadres aan de Sélânswei nr 14, in zijn tuinhuisje. Ook hangen daar enkele werken van Ulke's kleindochter **HEDWIG SIESLING**. Schilderen zit in het familie-DNA bij de Sieslings! Ze is zeventien jaar oud met een liefde voor portret schilderen. Hedwig tekent graag met (kleur-)potlood op papier. Ook haar kleurrijke schilderwerk met acryl is zeer de moeite waard!

Een andere schilder die zich graag verbindt met het landschap, het Friese in het bijzonder, is **TINY ZIJLSTRA**, alhoewel ze aanvankelijk vooral de mens als thema had. Van haar hand zijn twee landschappen te zien in de kerk. Als figuratief schilder zoomt ze de laatste jaren ook graag in op onderdelen uit de natuur, zoals riet. Wuiwend riet is één van haar sterkste metaforen voor kracht, beweeglijkheid, bescherming; tegelijkertijd is het rustgevend en veelkleurig. Creativiteit heeft in haar hele leven een rol gespeeld. Ze heeft op vier kunstscholen haar bekwaamheden ontwikkeld. Tiny: “Schilderen geeft mij de verbinding met wie ik wezenlijk ben.” Ze schildert de laatste jaren alleen nog met olieverf. Ze houdt niet alleen een catalogus bij, maar ook een logboek over het werkproces, en probeert dan ook graag nieuwe dingen uit. Tiny heeft al meerdere exposities op haar naam staan en vele werken zijn verkocht.

De liefde voor het Friese landschap is wat **EMI HOUWING-BROERSMA** deelt met Tiny. Emi is mateloos geïntrigeerd door de schoonheid van het landschap en vergezichten. Ze begon met aquarelleren en via een gemengde techniek kwam ze uit bij schilderen met acryl. De ontdekking van en de grotere mogelijkheden met olieverf brengt haar echter de meeste euforie. Van diverse leerkrachten leerde ze de kneepjes van het schilderen. Het landschap van De Wadden, waarmee ze exposeert in de kerk, behoort tot haar favoriete onderwerpen.

Iemand die zich ook graag verliest in het schilderen van landschappen is **ALYNA SMITH-VAN ABBEMA**. Zij is al van jongs af aan gefascineerd door tekenen en schilderen. Ze rondde haar MBO opleiding Marketing en Communicatie af, maar deed er vervolgens niets mee. Gestimuleerd door haar omgeving meldde ze zich aan voor een kunstopleiding. Na enkele jaren creatieve therapie te hebben gegeven, is ze nu docent Teken en Techniek & CKV in het voortgezet onderwijs. Naast landschappen, zijn portretten en paarden haar geliefde thema's. Beweging is wat ze graag aanbrengt in haar schilderijen, of het nu een paard in galop is, of een woeste branding van de zee, of bomen buigend in de wind. Schilderen betekent voor Alyna: tijd, rust en aandacht. "Jezelf niet laten opslokken door je bezigheden, er ook bij stil staan, je verwonderen. Ik heb behoefte aan rust en dat heb ik ook nodig om aandacht te houden. Al schilderend verlies je het besef van tijd." In de kerk en op de Poppenwiersterdyk 5 is haar werk te zien.

WYTSKE WASSENAAR-VENEMA ontdekte ook al jong de liefde voor tekenen. Via diverse losse schildercursussen, ontwikkelt ze op De Foudgumse School het portretschilderen. Ze heeft een grote hang naar het melancholische aspect in haar thema's. De contemplatieve mens is een terugkerend thema, o.a. te zien bij de expositie in de kerk. Daarnaast interesseert ze zich ook steeds meer voor 'beweging' in een schilderij. Dit vergt echter nog studie. Net als het pad van de abstractie van het figuratieve, waarbij je veel meer een beroep doet op de schouwers eigen interpretatie bij betreffend werk. Het moderne stilleven is een ander thema dat Wytske verder wil onderzoeken. Te zien op de Poppenwiersterdyk 5.

De **DOKUMINTEKOMMISSIE** van Raerd maakt tekeningen van **TAEKE STELLINGWERF** (1891- 1986) toegankelijk. Veertien reproducties in groot formaat, met begeleidende Friese en Nederlandse tekst zijn op evenzovele locaties geplaatst in ons dorp. De tekeningen scheppen een fraai beeld van Raerd vanaf 1900. Op zaterdag en ook op zondag is er een begeleide rondleiding-wandeling. Maar je kan ook op eigen gelegenheid op pad. Als wegwijzer dient een bord met de plattegrond met 'Stellingwerf-locaties', dat bij het dorps huis is geplaatst. De plattegrond vind je ook aan het eind van dit hoofdstuk. Taeke werd geboren in 1891 te Rauwerd, op een boerderij even buiten het dorp aan de Snitserdyk. Taeke werd geen boer, maar leerde voor huisschilder. Hij hield zich ook bezig met houtsnijwerk. Rond zijn 25ste jaar maakte hij zijn eerste olieverfschilderijen. Hoewel hij een succesvol schilder was, bedreven in het maken van hout- en marmer imitaties, keerde hij niet terug in dit ambacht. Hij begon in het pand op de Buorren 22 voor de PTT het postkantoor. Dat heeft hij ruim 35 jaar volgehouden tot zijn pensioen in 1956. Toen pas vond Taeke echt de tijd voor zijn grote passie: tekenen en aquarelleren. Olieverfschilderijen van zijn hand zijn maar weinig bekend. Dagelijks trok hij er met zijn bromfietsje op uit. In honderden tekeningen en schetsen heeft hij zijn leefomgeving vastgelegd en hij verdiepte zich daarbij ook in de geschiedenis van Rauwerd. Vooral het feit dat

er door de op gang zijnde ruilverkaveling veel dreigde te verdwijnen, heeft hem ertoe gebracht heel wat dingen in zijn schetsboeken vast te leggen. Stellingwerf heeft een schat aan herinneringen nagelaten. Taeke is op 95-jarige leeftijd op zijn verjaardag 22 september 1986 te Weidum overleden.

In het dorps huis zijn creaties van de **BASISSCHOLLEERLINGEN** te bewonderen, speciaal gemaakt voor de Keunstmanifestaasje.

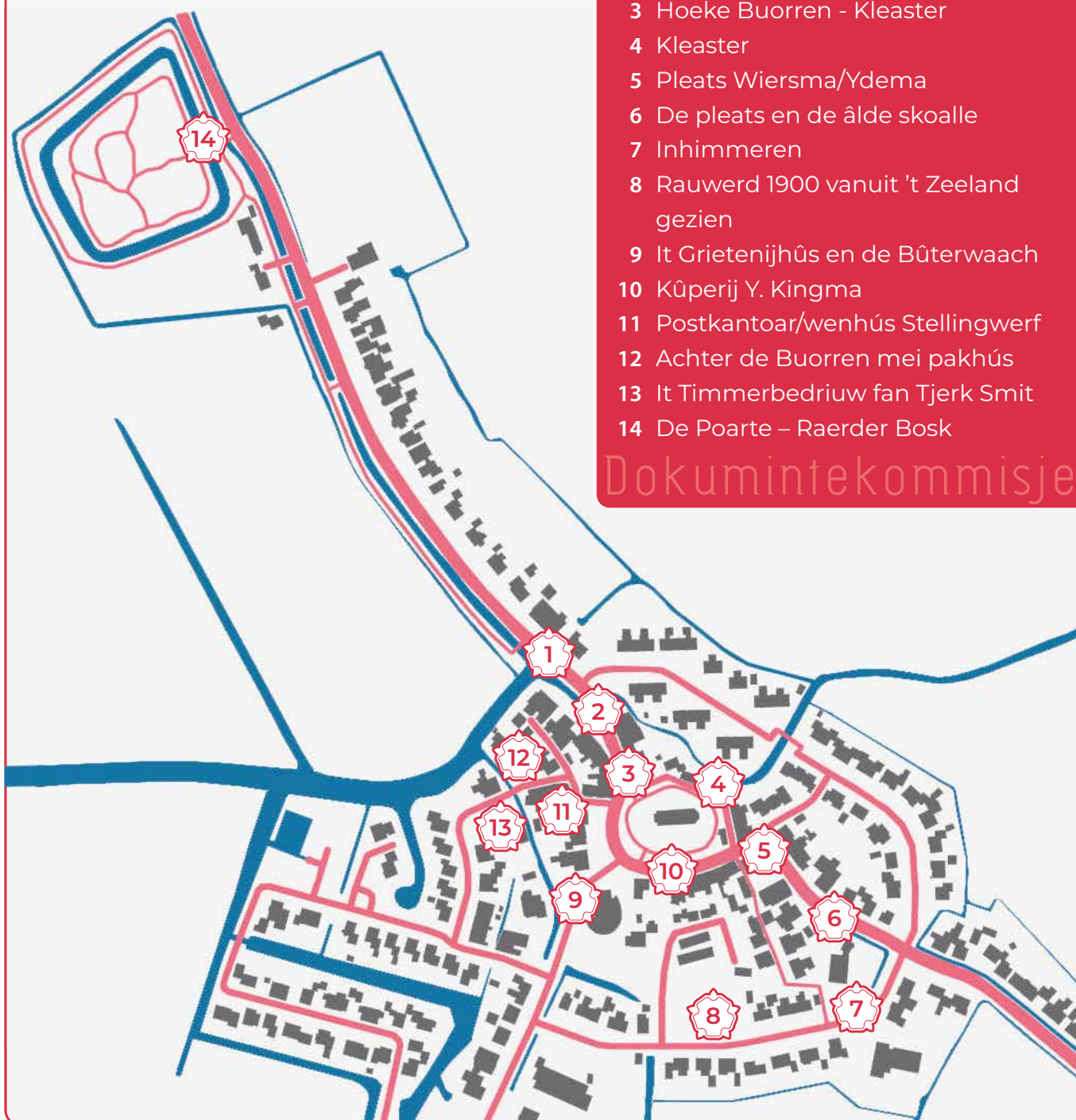
Wy noegje jim út foar in nostalgyske kuier

De Dokumintekommissje hat in route makke, werbij se op 14 plakken koart wat fertelle oer de skiednis fan Raerd oan de hân fan tekeningen fan Stellingwerf.

De route giet lâns de folgende punten:

- 1 De Kolk
- 2 De Buorren op nei de tsjerke
- 3 Hoeke Buorren - Kleaster
- 4 Kleaster
- 5 Pleats Wiersma/Ydema
- 6 De pleats en de âlde skoalle
- 7 Inhimmeren
- 8 Rauwerd 1900 vanuit 't Zeeland gezien
- 9 It Grietenijhûs en de Bûterwaach
- 10 Kûperij Y. Kingma
- 11 Postkantoar/wenhûs Stellingwerf
- 12 Achter de Buorren mei pakhûs
- 13 It Timmerbedriuw fan Tjerk Smit
- 14 De Poarte – Raerder Bosk

Dokumintekommissje

3. WOORDKUNST

Taal is een schitterende vorm van kunst. Het spreken en lezen van taal maakt de mens tot mens. Deze derde uitingsvorm kan niet ontbreken op onze kunstmanifestatie. Het woord aangeboden in geschreven vorm, maar er wordt ook voorgedragen en voorgelezen. Om naar de woordkunstenaars te gaan moet je wel wat lopen. Maar wandelen verhoudt zich heel goed met poëzie en verhalen, als tegenwicht tegen het verpozen in de woordkunstlocaties.

Ere wie ere toekomt: dit hoofdstuk begint met de alom bekende Fryske keunstner **TSJITS PEANSTRA** (pseudoniem voor T. Jonkman-Nauta, 1924-2014). Peanstra is vooral bekend om haar vele gedichten; ze schreef meestal in het Fries, maar ook in het Nederlands. Peanstra heeft vier keer de Rely Jorritsmaprijs gewonnen. Na haar pensioen in 1984 schilderde en aquarelleerde ze mooie kleurige werken. Enkele gedichten over Raerd en de Slotsdyk, het beroemde gedicht 'Hûs fan stilte' en een paar aquarellen worden in de poort van park Jongema State tentoongesteld. Zondagmiddag zullen diverse gedichten uit haar dichtbundel gedeclameerd worden. Het dorp Raerd was Tsjits haar lust en haar leven. Met pijn in het hart verhuisde Tsjits naar een appartement in Drachten. De tentoonstelling is voorbereid door Ineke Schulting. De dichteres was jarenlang Ineke's overbuurvrouw aan de Slotsdyk en ze onderhielden veel en goed contact. Zeer de moeite waard om de korte wandeling naar het Raerder bosk te maken.

HEIDI ANDRINGA is welbekend van haar interviews met nieuwe dorpsbewoners, gedichten en verzen, te lezen in vele edities van de Praet fan Raerd. Heidi heeft een aantal Haiku's (Japanse dichtvorm) geschreven, geïnspireerd op bomen. Heidi: "Mei in stikmannich posters fan Raerder Beamt ha ik dat besocht te dwaan. Ze zijn te bewonderen in de Pleats van De Vries. Maar iets over haarzelf schrijven, dat is een lastige: "Yn it kader fan keunstners bin en bliuw ik in bûtenboardmoter, dy't har út en troch wat boartlik oan wurden weaget." Na nog eens aandringen, krijgen we 'Selfy' opgestuurd, het is Heidi ten voeten uit. Je vindt 'Selfy' op pagina 18.

WYTSKE WASSENAAR-VENEMA leest voor uit eigen werk en van andere dichters, o.a. Kees Stip. Ze schrijft het liefst in haar memmetaal. Ze heeft de opleiding Korte verhalen en Romans gevolgd aan de Schrijversacademie in Groningen. Op de gekste momenten vallen haar zinnen te binnen, her en der verzameld, waar uiteindelijk een gedicht uit groeit. Ze vindt het fijn om woorden, gedachten op papier een tijdje te laten rijpen, voor ze het van papier af plukt. Wytke is van de omwegen, laverend op je doel af, kom je vaak veel meer moois tegen. Haar gedichten laten genoeg ruimte over voor de lezers/toehoorders om zelf beelden te vormen. Wytke: "Kunst is geen dichtgetimmerd geheel. Door het creëren van ruimte, is kunst een bijzondere vorm van verbinding tussen maker en schouwer." Locatie: Slotsdyk 4.

Voorlees event voor basisschoolleerlingen door **NYNKE DUIKER**. Nynke leest voor in het Fries maar ook in het Nederlands. Nynke heeft een achtergrond in het onderwijs en is actief geweest in cabaret en toneel. Ze was betrokken bij 'Leeuwarden Culturele Europese Hoofdstad 2018', als gastvrouw van het Talen Paviljoen Mem. En ook draaide ze actief mee in 'Uitgesteld Geluk', een project van Leeuwarden City of Literature, waarbij in tuinen en parken verhalen worden voorgelezen. Hieronder lees je de brief die ze aan de kinderen schrijft:

Hoi jonges en famkes,

In Keunstwykein is dochts allinne foar grutte minsken.....no ècht net!!
Foar jimme is der ek fan alles te hearren, te sjen en te dwaan!
Ik bin Nynke en hâld o sa fan printeboeken en it alleraardigst is fansels as ik se foarlêze mei.

Wa wit kinne wy útfine wat der efter de beam sit of miskien kin Aagje ús fertelle wêrom't sy har oars as oars fielt en dan is der ek noch dat stikje pepier wat net fleane, swimme, bûge of driuwe kin...

Wurde jimme al in bytsje nijsjirrich....ik ferklap fierder neat! I t printeboek sil it ús fertelle, ik mei it foarlêze en jimme meie komme te lústerjen! En wa wit is der noch wol wat mear...Ik ha der sin oan, jimme hooplik ek! Sneontemiddei om fjouwer oere yn de skovre fan Jannewietske de Vries.

Doei...doei!! Oant dan!
Nynke

Voorlees event door **GEART LEYSTRA**. Geart schrijft veel verhalen en is een trouwe toeleveraar aan de Praet fan Raerd. Niet in het park, niet in een boerderijschuur, maar in een roeibootje in de Aldfeart, tegenover Sylsterhoeke 9, daar leest Geart voor. Niet uit eigen werk, daarvoor verwijst hij graag naar zijn vele verhalen, die in talloze edities in de dorpskrant staan. Veel wil hij er niet over kwijt, wat hij wel doet. We mochten het aankondigen als "t paad werom – in reis troch de tiid. In koer fol ferhalen." Laat je daarom verrassen en check de tijd in het spoorboekje.

4. WORKSHOPS

Kunst staat dichterbij je dan je denkt. Je kunt er zelf actief aan meedoen. Geef je op voor één (of meerdere) workshops:

WORKSHOP MOZAÏEK LEGGEN

ALLE LEEFTIJDEN

door **Trees Terwisscha van Scheltinga**

Scherven brengen geluk! Vanuit chaos iets nieuws maken, jazekeer! Creëer met al die unieke en gekleurde steentjes je zelfgemaakte mozaïek. Laat jezelf vermeld staan van je eigen keramische fantasie, en het geluk lacht je toe!

WORKSHOP DRUMMEN

KINDEREN TOT 12 JAAR

door **Annie Kalsbeek**

Drummen of trommelen, hoe je het ook noemt, lekker slaan en tegelijkertijd muziek maken, 😊 dat is toch helemaal te gek?! Spelenderwijs leer je verschillende soorten ritmes. En wat denk je wat er gebeurt als je met de groep luid of zacht trommelt? Juist, dus kom maar op, als je durft!

WORKSHOP PERCUSSIE/DRUMMEN

VANAF 12 JAAR + VOLWASSENEN

door **Sietse Huisman (onder voorbehoud)**

Ben je ouder dan twaalf en heb je ook zin om eens lekker los te gaan op die stoere drums? Ontdek als beginnend slagwerker de bijzondere wereld van ritmes en vibes en doe Raerd eens lekker op zijn grondvesten schudden. Grote kans dat je besmet raakt door Sietse's grenzeloos enthousiasme!

WORKSHOP GRAFFITI

12 - 21 JAAR

door **Klaas Boter**

Ook al eens gedroomd van een eigen graffiti-kunstwerk, geef je dan snel op voor deze workshop. Verras jezelf en ontdek je eigen kleurrijke fantasie. Is beeld jouw taal of blijkt je toch meer van de tekst te zijn? Gewapend met diverse spuitbussen, ga je onder begeleiding van professional Klaas Boter aan de slag. Vanaf zijn dertiende is Klaas Boter bezig met graffiti spuiten. Hij heeft van zijn hobby zijn werk gemaakt.

WORKSHOP RAPPEN

VANAF 12 JAAR

door **Hassenpflug - Minerva Academie voor popcultuur**

Iedereen kent het woord 'rappen', weinigen waar het vandaan komt. RAP staat voor rhythm and poetry. Ritme en poëzie dus. Met een sterke tekst en een goede flow en ritme maak je een goede rap. Je wordt in deze workshop hierin ingewijd door een docent of leerlingen van de Minerva Academy voor popcultuur.

WORKSHOP ABSTRACT SCHILDEREN VOLWASSENEN

door Alyna Smith

Daag jezelf uit de abstracte(re) vorm te ontdekken van zoiets herkenbaars als een bloem, een persoon of een boom. Met diverse kleuren, vormen, ritmes en contrasten leer je de abstractheid van het bekende beeld te schilderen. Het draait hier om de kracht van de eenvoud.

WORKSHOP LANDSCHAP SCHILDEREN IN ATMOSFERISCH PERSPECTIEF VOLWASSENEN

door Alyna Smith

In deze workshop leer je hoe je de suggestie van ruimte in een landschap kunt weergeven middels dezelfde soort kleuren en vormen te verdelen in diverse vlakken, (zgn. vlakverdeling), overlapping en verkleining. Ontdek de nieuwe kijk op een landschap.

WORKSHOPS SCHILDER JE EIGEN DROOMHUIS KINDEREN TOT 12 JAAR

door Wytske Wassenaar

Wat lijkt jou het einde om in te wonen? Stap voor stap bouw je al schilderend je eigen droomhuis, droomkasteel of misschien iets heel anders. Ontdek je eigen fantasie, en ontdek hoe magisch mooi je zoiets kunt maken met verschillende kleuren, lijnen en vlakken. Een eigen plek om in weg te dromen!

OVERZICHT WORKSHOPS

ZATERDAG 7 OKTOBER 2023				
Tijdstip	Workshop	Doelgroepen	Door	Locatie
12.00 - 13.30	Mozaïek leggen	alle leeftijden	Trees Terwisscha	It Fintsje 5
12.30 - 14.00	Schilderen Abstract	Volwassenen	Alyna Smith	Boerderij Wassenaar Poppenwiersterdyk 5
12.30 - 14.00*	Graffiti	12 - 21 jaar	Klaas Boter	Sportkantine
14.00 - 15.00	Drummen	Tot 12 jaar	Annie Kalsbeek	Dorpsplein
14.30 - 15.30	Percussie/drummen (onder voorbehoud)	Vanaf 12 jaar en volwassenen	Sietse Huisman	Sietse Huisman Buorren 50
15.30 - 17.00	Landschap schilderen in atmosferisch perspectief	Volwassenen	Alyna Smith	Boerderij Wassenaar Poppenwiersterdyk 5
16.00 - 18.00	Rappen/rap maken	Vanaf 12 jaar	Hassenpflug	Sportkantine
ZONDAG 8 OKTOBER 2023				
13.00 - 14.30	Schilder jouw eigen droom- huis	Tot 12 jaar	Wytske Wassenaar	Boerderij Wassenaar Poppenwiersterdyk 5

* Bij voldoende deelname uit te breiden naar 15.00 uur

ZATERDAG 7 OKTOBER

ZATERDAG 7 OKTOBER	11.00	11.30	12.00	12.30	13.00	13.30	14.00	14.30
Plein	Iepening Fanfarekorps Ons Ideal en Popkoor Animo Doarpsliet						Workshop Drummen <12 jaar	
Dorpshuis	Keunstwurken fan alle skoallebern fan 't Raerderhiem							
				Rûnlieding tekeningen Stellingwerf Dokumintekommisje				
Tsjerke	Skilderijen fan: Tiny Zijlstra, Emi Houwing-Boersma, Jeannette Boskma, Alyna Smith-van Abbema, Ulke Siesling, Trees Terwisscha van Scheltinga en V							
			Orgelkonsert Jelle Rollema					
Sportantine Slotsdyk				Workshop Graffity 12-21 jier				
Jongemastate	Gedichten en aquarellen fan Tsjits Peanstra							
Pleats de Vries Slotsdyk 4	Haiku's fan Heidi Andringa en gedichten van Wytske Wassenaar					Trekzakduo Wiegertje en Titie		Gedichten Kees Stip en Wytske Wassenaar
Trees Terwisscha It Fintsje 5	Skilderijen fan Trees Terwisscha en Richard Vos							
			Workshop Mozaïek leggen					
Pleats Wassenaar Poppenwiersterdyk 5	Skilderijen fan Wytske Wassenaar en Alyna Smith							
				Workshop Schilderen Abstract				
Sietse Huisman Buorren 50								Workshop Percus Vanaf 12 jaar en v
Eeman-Wouters De Pôlle 2	Foodfoto's fan Froukje Smith, tafellinnen fan Ceciel Vlaarkamp							Demontraasje Stro & Vlas Cecile Vlaarkamp
Familie Andringa Sylsterhoeke 9							Trekzakduo Wiegertje en Titie	
Familie Siesling Sêlânswei 14	Skilderijen fan Ulke en Hedwig Siesling							

ZONDAG 8 OKTOBER

ZONDAG 8 OKTOBER	11.00	11.30	12.00	12.30	13.00
Dorpshuis	Keunstwurken fan alle skoallebern fan 't Raerderhiem				
	Trekzakduo Wiegertje en Titie		Rûnlieding tekeningen Stellingwerf - Dokumintekommisje		
Tsjerke	Skilderijen fan: Tiny Zijlstra, Emi Houwing-Boersma, Jeannette Boskma, Alyna Smith-Van Abbema, Ulke Siesling, Trees Terwisscha Van Scheltinga en V				
		Klassiek Kwartet A Capella			Klassi
Jongemastate	Gedichten en aquarellen fan Tsjits Peanstra				
Pleats JW de Vries Slotsdyk 4	Haiku's fan Heidi Andringa en gedichten van Wytske Wassenaar				
Trees Terwisscha It Fintsje 5	Skilderijen fan Trees Terwisscha en Richard Vos				
Pleats Wassenaar Poppenwiersterdyk 5	Skilderijen fan Wytske Wassenaar en Alyna Smith				
					Schild
Eeman-Wouters De Pôlle 2	Foodfoto's fan Froukje Smith, tafellinnen fan Ceciel Vlaarkamp				
	Demontraasje Stro & Vlas Cecile Vlaarkamp				
Familie Siesling Sêlânswei 14	Skilderijen fan Ulke en Hedwig Siesling				

15.00	15.30	16.00	16.30	17.00	17.30	18.00	19.00-20.00	20.00 - 23.55
Wytske Wassenaar-Venema								
Jan, Jeannette & Rozemarijn					Orgelkonsert Jelle Rollema		Jan & Tineke Teitsma	It Takes Two
		Workshop Rappen						
		Ferhaal < 12 jaar Nynke Duiker						
	Schilderen Landschap Atmosferisch perspectief							
Drommies/Drummen voor volwassenen								
			Jan, Jeannette & Rozemarijn	Demontraasje Stro & Vlas Cecile Vlaarkamp				
In koer fan ferhalen Geart Leijstra								

	13.30	14.00	14.30	15.00-16.00 uur
				Ofsluting Dûns Dansen In Friesland (DIF)
Wytske Wassenaar-Venema				
	Meisjonge Popkoor Raerd			
	Gedichten Tsjits Peanstra			
Wier jouw droomhuis < 12 jaar				

Beeldende kunst
 Wordkunst
 Workshops
 Vaste expositie

SELFY

Minsken lit my net sa switte,
Wa't ik bin? 'k soe t sels net witte!

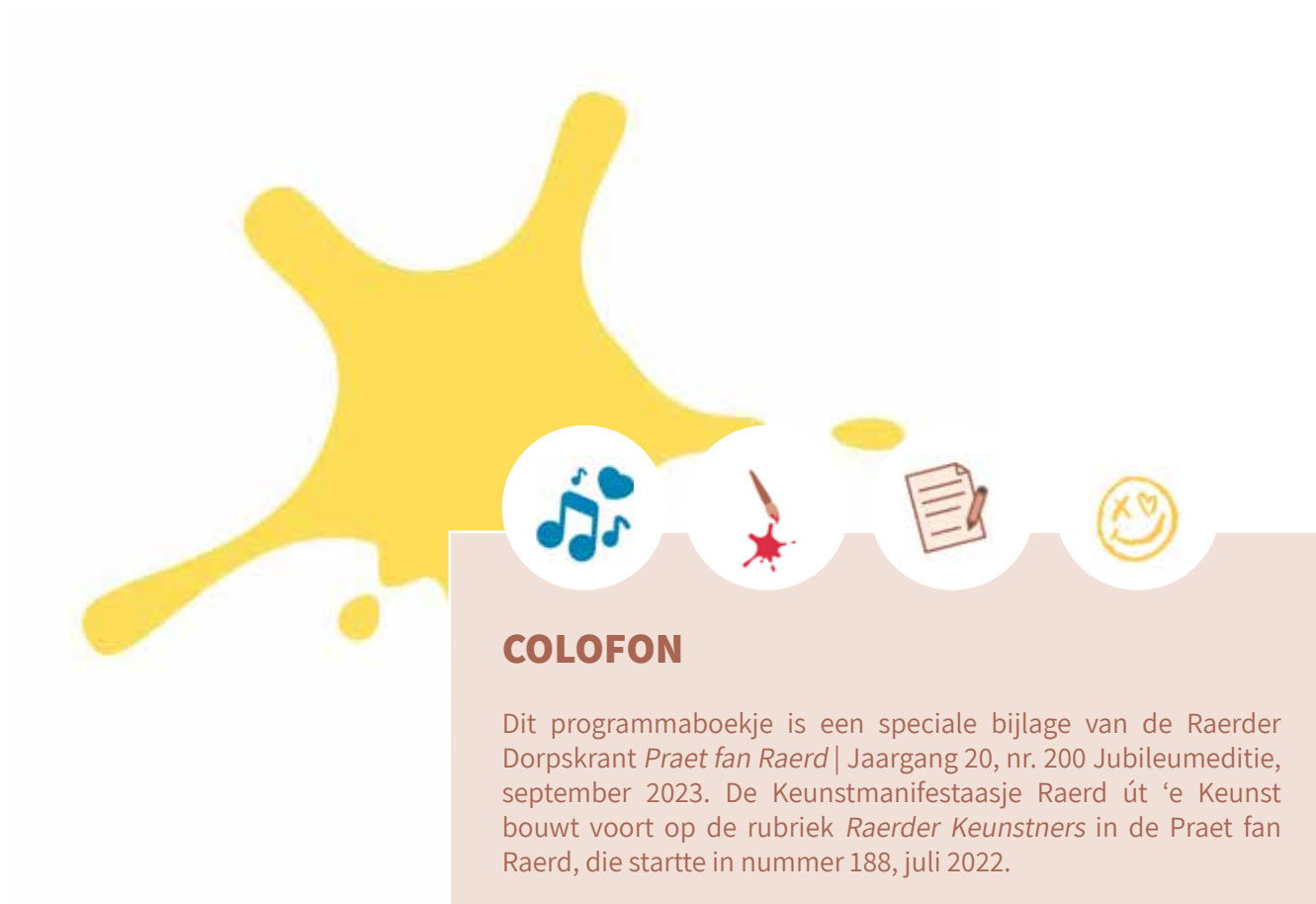
'k twirje mar wat troch de tiid,
fereale bin 'k op wolkeloftern
yn dobber lêst ik 't spegelskrift.
Oerdwealsk raas ik tsjin kobbekloftern
har wylde flecht makket my bliid.

'k wynderje oer lyts reliëf,
dûnsje oer bultsjes modder,
ea opbrocht sûnder grut besef
troch him , de bline bodder.

'k raan iisblommen fan rúten
mei tûzen gleone túten
koartsblierren op myn lippen
fan 't "dwile wurden drippen"
dy't leugenje wa 't ik wêze wol.

Mar... wa't ik bin?
Ik soe 't net witte!

Heidi

COLOFON

Dit programmaboekje is een speciale bijlage van de Raerder Dorpskrant *Praet fan Raerd* | Jaargang 20, nr. 200 Jubileumeditie, september 2023. De Keunstmanifestaasje Raerd út 'e Keunst bouwt voort op de rubriek *Raerder Keunstners* in de Praet fan Raerd, die startte in nummer 188, juli 2022.

Organisatie: Raerder keunstners, de redactie van de Praet fan Raerd, de Dokumintekommisje en de Activiteitencommissie van het Dorpshuis.

Tekst: Jan Douwe Meindertsma en
Wytske Wassenaar-Venema

Vormgeving: Sander Suk (plattegronden) en
Nelleke Wouters (programmaboekje)

De Keunstmanifestaasje is financieel mogelijk gemaakt door een éénmalige subsidie uit het fonds 'Jaarrond Cultuur 2022/23' van de gemeente Súdwest-Fryslân.

PLATTEGROND LOCATIES WORKSHOPS & TENTOONSTELLINGEN

